

Lidt om Børns og unges Morskabslæsning af et Foredrag.

I „Vor Ungdom“ har den meget yndede Forfatterinde *Fru Elisabeth* skrevet om Morskabslæsning. Da vi finder, at hendes Udtalelser bør kendes i saa vide Kredse som mulig, aftrykker vi det i sin Helhed.

Noget af det, der særlig karakteriserer vor Tid, er en virksom Omhu for den opvoksende Slægt baade i legemlig og aandelig Henseende. Hygiejnen spiller under alle sine Former en betydelig Rolle. Pædagogiken gør sig gældende med større Omsigt og Kraft end før — alt tyder paa, at Blikket mer og mer aabnes for den store Betydning, Opdragelsen har.

Forældre er i det hele taget anderledes, først og sidst Forældre, end tidligere. Det gælder navnlig for Faderens Vedkommende.

En moderne Fader og en gammeldags er to forskellige Skikkelser — man vil efterhaanden kun træffe den sidste i Romaner og Skuespil, hvor han endnu, helst i militært Tilsnit, spiller sin buldrende Despot-Rolle og ved sin idelige Pukken paa Fader-værdigheden tilintetgør Kammerat- og Venskabsforholdet. Og uden det kan der ikke finde den Fortrolighed Sted, som er en af Grundpillerne for en god Opdragelse.

Maaské den moderne Fader gaar for vidt i modsat Retning, giver Kammeratskabet saa stor en Plads, at den nødvendige Respekt svækkes, saa at Pieteten for det ældre, der danner en fast Basis for det nyere, mere og mere vil kunne glide over til at betragtes som kinesisk — derved vil der gaa noget tabt for begge Slægter.

Enhver Art af Kærlighed har sin bestemte Form, eller rettere gemmer i sig en Bestanddel, som netop er egen for den, og som gør den til det, den skal være. Børn-enes Kærlighed til Forældrene maa som Tyngdepunkt have *Ærbødighed* — ellers bliver den alt for let, bliver dem ikke selv den Støtte, de trænger til.

For den *normale* moderne Fader er Pædagogiken et levende Begreb. Han stræber efter at føre den ud i Livet, han følger dens Regler, selv om de volder ham Besvær. I Stedet for det tidligere: „Aa, lad de Unger komme ind i Barnekammeret“ — er det nu snarere: „Lad os faa Børnene herind i Dagligstuen — de har ikke godt af at være saa meget sammen med Barnepigen.“

Og han begynder tidligt at opdrage, længe før den Alder, da man plejede at anse Børn for opdragelige. Man har før sagt, at Barnet maa have lært at lyde, inden det er to Aar — nu er man nær ved at sætte Fristen til 14 Dage. Det er ganske korrekt: det, som er Dyret i Mennesket, den lille Hvalp, som er skjult i Menneskehammen, forstaar et Klaps, en tilbagevendende ubehagelig Fornemmelse, og søger instinktmæssig at unddrage sig det.

Den pædagogiske Interesse strækker sig naturligvis ogsaa til den Læsning, der nu bydes Børn. Den bliver vurderet, overvejet, censureret som aldrig før. Er det eller det sundt? Vil ikke det eller det give Fantasi- en megen Næring paa andre Sjaaleevners Bekostning — sætte Nervesystemet i for stærk Bevægelse? Vil Beretning om Sorg — Sygdom — Død ikke formørke Barnets Horizont? Der er de tusinde Betæneligheder.

Man mindes her den berømte Pædagog

Campe — Edukationsrat, som han, med Tyskernes Trang til at titulere, udnævntes til. Man har kaldt ham: „Børnelitteraturens Fader“. Han udgav 37 Bind Børnehistorier. Han var meget som Pædagog, men grumme lidt som Digter. Hans Børnebøger er alle højst moralske — ikke tyngede af nogen Slags Overtro, men heller ikke løftede af nogen Fantasi-lyst.

Hans eneste endnu levende Arbejde er vel „Robinson“, som dog med Urette bærer hans Navn, da jo, som bekendt, Defoe er Forfatter til den. Campe har vel nærmest forfladet den ved den prosaiske Familieskil- dring, han har givet den til Ramme. Bør- nene med deres enfoldige Spørgsmaal, de lige saa kedelige som dydige Herrer Ven B. og Ven R. kalder en stadig tilbage fra Robinsons Ø, som man har indskibet sig til for der at leve sammen med ham og hans sorte Fredag.

Den pædagogiske Indgriben maa udføres med megen Forsigtighed. Man kan let komme til at opdrage smaa Spidsborgere ved den alt for nøgterne Betragtning af Livet — Livet, der med sine Glæder og Sorger, sine Ønsker og Maal dog er saa fladt, naar det ikke har nogen Underbund. Idelig hører man Ivren mod Æventyrlæsning: „Hvad skal det til at fylde Børnene med de taabelige Forestillinger — o. s. v. — lad dem læse noget, de kan lære af — noget, der kan være dem til Nytte“. —

Ja, det er nu ikke saa nemt at afgøre, hvad man har Nytte af eller ej. Lad Laagen til Æventyrets underfulde Have staa aaben for Barnet, saa det kan slippe derind og ubevidst nyde den Vederkvælgelse at glemme sig selv og den øvrige Verden — den, som Kunsten byder os ældre.

Der inde maa Barnet have Lov at færdes. Det maa høre Dyrene snakke sammen og forstaa, hvad Blomsterne hviske til hinanden. Det maa med Rædsel se den store, klamme Frø komme sjokkende op ad Slot- tets Trapper for at gifte sig med Prinsessen, der i Letsindighed har lovet sig selv som Løn for den genfundne Bold — og det maa med glad Forbavselse være Vidne til, at Frøen forvandles til den dejligste Prins. Det vidunderlige, der i Æventyret er det natu- rlige, maa det have Lov at træde i Forhold til.

Ved Æventyret er Barnets Leg bragt op i den aandelige Verden. Hvis Schiller har Ret i, at „Kunsten er Menneskets Leg“, saa kan man sige, at Kunsten for Barnet begynder med Æventyret. Deri alene ligger Berettigelsen for det.

Historien kunde, fortalt paa rette Maade, være mere for Børn, end den nu er. „Lad ikke smaalige Sysler mod Jorden dig bøje, vend mod de store Bedrifter med Undren dit Øje“. Der er jo ogsaa Underbunden — der er Vidunderet blevet Kød og Blod.

Mærkelige Naturbegivenheder, store Op- findelser har noget af Æventyret. Naar Molbech i sit Digt over H. C. Ørsted fører os ned i Jordens Dyb, hvor vi ser Natur- kræfterne som magtige Kæmper hvilende i Mørket, og Videnskabsmanden nærmer sig dem med sin Lampe for en efter en at vække dem af deres Dvale, og kalde dem til at træde i Livets Tjeneste — da er her hele Æventyrets Hemmelighedsfuldhed med dets Pegen hen paa det uendelige, uforklarlige, som til Tider kan tage Skikkelse og vise sig for os.

(Fortsættes.)

Fredsmøde i Høje Bøge.

Der er faa Steder i Danmark, der eg- ner sig bedre til Friluftsmøder end „Høje Bøge“ ved Svendborg. Det er et henrivende Syn efter en lille forfriskende Byge at se Solen bryde gennem de lysegrønne Bøge, der i en ualmindelig Højde, ligesom malerisk ordnet, staar omkring Festpladsen. Naar dertil kommer en høj Talerstol, festlig prydet med levende Blomster, Vimpler og Faner, saa føler man, at man med Sandhed kan synge Mads Hansens Sang: „Jeg véd, hvor der findes en Have saa skøn“, og den Sang blev sunget paa Fredsmødet i Søndags.

Den nydannede og endnu ikke talrige Fredsforening havde voget at lægge et stort offentligt Møde i „Høje Bøge“ og indbudt Fru Johanne Meyer fra København, Hr. Lærer Nielsen fra Jylland og Redaktør Guld- brandsen fra Odense som Talere. Hr. Guld- brandsen blev imidlertid forhindret i at komme til Stede, hvorimod de to andre Talere var mødte.

Formanden for Fredsforeningen, Hr. Boghandler Jørgensen, Svendborg, aabnede Mødet med de bekendte Ord af Rasmus Kri- stian Rask: „Sit Fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette“. Sangen: „Jeg vil værgе mit Land“ blev derefter afsunget, og Fru Johanne Meyer talte da om den rette *Fædrelandskærlighed*. Taleren mente, at den bestod i at bygge Hjemmene op og udvikle en Fædrelandskærlighed, saa den kunde op- tage de fremmede Elementer i sig og be- sidde Ævnen til at udvide sig til Broder- kærligheden ud mod andre Nationer; samt, at den rette Maade at ære vore hi- storiske Minder og de, der var gaaet i Krigen for deres Fædreland, var at pensio- nere vore Invalider saaledes, at de ikke skulde være henvist til at gaa om i Gaarde med en Lirekasse og samle Toører ind, men leve et nogenlunde menneskeværdigt Liv.

Hr. Nielsen gjorde i sit Foredrag stærk Forskel paa Folkeminder og Krigsminder.

I Forsamlingen saas mange Feriegæster, der nyder Friluftslivet i det dejlige Svend- borg. Saaledes den bekendte Fredsven, Hr. Lærer Højberg med Frue fra Helsingør og andre Lærere, desuden saas Malerinderne, Frkn. Marie Luplau og Emilie Mundt, der har taget Sommerophold i den dejlige Egn, endvidere Fredsvennen, Pastor Luplau, og mange andre kendte Ansigter. Det er imid- lertid en stor Sjældenhed at træffe Fredsvenner blandt Præsterne paa Fyen. Det gik endogsaa saa vidt paa Mødet, at en ganske ung Præst fra et af Nabosognene af Svendborg højt udtalte sin dobbelte Forargelse over dette Møde, ikke alene over Fredsidéens Ukristelighed, men ogsaa over, at en Kvinde turde tale i en Forsamling.

Da det var en ganske ung Mand, vil vi fortie hans Navn. Hr. Pastoren vil nok i Livets Skole komme til et andet Resultat.

Festdeltagerne kunde glæde sig ved et udmærket Vejr, og Fredssagen fik forhaabent- lig et lille Stød fremad i Svendborg.

Ædelt Vildt.

En Kvindes Roman. Af Ida Boy-Ed.

Senere hen paa Dagen spurgte hun løst henkastet: „Jeg traf den svenske Baron